

թթւնը յառաջ եկած է մասամբ աւելի հնագոյն ձևինք (անտարսկոյ ՝յայն») բոլորվին արտակարգիք ապահովագոյան ներեւն, որով անհնարինութիւնն էր յառաջ բերելու հետո։ Այս անհնարինութիւնն այլեւայլ բարբառներուն մէջ զանազան ժամանակ կրնար դիպած ըրբալ (օչ երկարութիւն ապահովագոյան փոխառութիւններէ յառաջ կամ տեղը)։ կրնար կապուած ըլլալ անցը վահկերուն, կամ շեշտած վահկերուն մէջ ուրիշ արդիւնք դրաւալ քան ան այս վահկերուն մէջ։ Այս կերպով ժագած պեսած փաստանակութիւնը (՝յայն»; ՅԱՅՆ, յառախ գեր»; *յեյն»: *յեյն» ՀԱՅԱՆ, բառասկի բառին բառին գեր»; անօցեց, հինգանդ, ունից գեր»; լատ. *junctio-terius*) կրնային ամէն տեսակ միաւորանց եւ համաստանց երթակաց ըրբալ։ Այս բառապատճեմին որ այս կարգի մեխանիսմին չը կրնոյ մեծ գուշաբարթեանց հանդիպիլ, մինչ գեր շատ զիրքին եր հինգարձր-գերմ։ Շնորհ համաստան լին։ անդ հետո Պատասխան այս է որ լզուազիտասկան համաստանութիւնը միշտ աւելի զիրքին են, երբ պատմէկան մասն անտես կ'անուն։ Եթե Փառքարենք այս վերքին մեխանիսմին նախինարդի համարուիք, ունէ կը համարձակիմ քիսելու առաջ որ անհարաւացի կ'ըլլար սակէ որեւէ հետեւութիւնն ըն հանել լին։ անդ հահկերուն ձեւինն նկատամարտ։ Առան զի նոյն խոկ այս գեւպերին որ ՈՒԾԵ եւ ՅԵՆԵՐ երկու բառերն սուութարանական անհամար իրարաց իրենց ըլլան, ապահովապես անհամար իրարաց անհետաց ըլլան, ապահովապես անհամար իրարաց իրենց ինքնամաս։

Սասակիբարեւի այս հորդակերպի մէջ կը գտնանք՝ դորիական ար. և չէզ. առողա, իդ. առաջ, եւ երեսարակակի սեռ. աներ. առաջ. նոյնպէս Աւեստայի մէջ եւ, գործիական ար. եւ չէզ. առ. (հնաւոր. առա) լուս. առան, սահական առայնի. եւ ասէց յառաջ կը բերուի նոր-պարսկերենի մուշին գերանաւութեա: Այլիւեւալ գործուաւուզ եւ ժամանակ թէ հոս առա բռն մ'ըլլայ, եւ իհ պահեն թէ յիշեալ ձեւեն յառաջ ենած ըլլան Նմանակազմութեան նամբույ կամ իմանակամար Ծնդիկերանեան առնցից առաջ գործիականէն: Այս ուստի առնեան սահական թիւնն այս այստ նոյնուակերպ ատեկի պարզ կը նոյն կարգութեանէ: Բայց ամ կ'երաշխառոք մէջ թէ այս հորդակերպի սառուցի պայսէս պարզ եւ: Խոս ասո՞ի Աւեստայի հակո-դրութեաննին (Հարպական գերանաւութեա) -ու Նմանակի կորպս ինքնին զարգացած ըլլալ Նմանակազմիկ պայքարութեամբ առա, զոր առանց իրաւանց կը վերլուծեն իր ա-ռա եւ պի՛ առե եւս սահականի պատասխան պատճեն: Ակրածուց յիշեալ ներ որ յունաքիւնին մէջ լիւ: անձի Նմանամուռու բռն մը չէնքն դաներ բայց մայն ասութեան մը մէջ, որ միւս օր (վաղութեն եւոքը) կը նշանակէ: Յունական այս բռնն է Են՝ որ բազմաւոր կորպանք կը գտնուի (ձեւ նիւղ, նիւղոր, ննդշ): Իսպա որդյունեան ընդառ ամեն ձեւերու ալ միեւնոյն Նմանական թիւնն աւնին, հաւանական է թէ ի ակզրան անդ միակ ձեւ մը գորութիւն ուներ, գործիական շնոր. նոյն բռնն առած ճիշտութեան նաև եւ գերանաւութեան ամեն մէջ ծանութեան մէջ է ծնյառ, քննօս, դինօս, բայց հոս եղած կնայ

διανοίσθ· ηνο· μασάνθηκαν ρρωπλ. τε. δέ δεῖναρι μέλος ρρωπ
ιαδιάνωγκαν ήσανταναμάντησθε ανθ' ψευτρούς λόγων.
ψευτρούς λόγων τηρηθείσης. τηρηθείσης ανθανάκων ρρωπερούς φύσιστης,
τηρηθείσης λόγων τηρηθείσης ανθανάκων ρρωπερούς φύσιστης.

Աւատի Հնդկիեւը, մայր-լեզուն շաւներ լիա-
կաստար գերասուն մէ, որ նոյն բլատ լիտ. անքի
հետո այս գանձ գործիական մաւենիւ, եւ գոր-
ծեալ՝ կարծեալ սաւներ սպազման մակար ք-
հինիր, առ անդ կը հակագրի բառու *sund*
“ասու” խիստ խօսելով առ կրնար իւր Տ սկզբան-
առաւ կործարուցան ըլլալ եւ նոյն բներ ետքած-
ըլլալ, որ կը գտնենք տանձի մէջ, այս այժմ
սաւներ հաւանական իր հնամարիմ առ բառին մէջ
փնտուել լիտ. անձ, հինւ- ուն բառերն ըստն-
թէ ինչ պատմանամարդ այս ուղիղ մարդուն պա-
պէս մեկներով Հնդկիեւը, ժամանակի շրջանէն կը
համարիմ, պիսի տեսանուի լոջորդէս: Այս վայր-
կեննի միոյն մասդիր կ'ընեն սպազման որ իւր. Օ
կ'երեւայ թէ Հնդկիեւը, ո մը կը ցուցին: Աւատի
հո Առ աստիպած ենք ընդունիլ Հնդկիեւը, գո-
տանակութիւննե օ: Յն. Շնչ, իւր, առ հին-
ն ին մերից!)

ԿԵՆԱՑԳՐԱԿԱՆ

94888-1 4013603

1811—1892

Վազիթեան գերդաստանը՝ Դրանեալլուսանի
գաղթած առևտեն, կալ (= Gal) այրիկն դպր
կանուանենուեր: Բայց այն տոհմային ճիւղն, որի
որ գէօհոլովի մէջ աեղաւորուեցաւ, Սաբսոն-
ներէն՝ առհասարակ Վազիթ կանուանենուեր: —
Տեղին մէկալ ճիւղը՝ պաշեց կալ անօնք, որ
ինչպէս յայտնի է, միեւնոյն նշանակութիւնն
ունի: Որովհետեւ Վազիթ գերմաներէն եւ կալ,
այրինքն գար Հայերէն բառը՝ նյշնանշան են:

Գարբրէլ Ալյֆեան ծնած է Կեօհով
Գիւղպաղպար՝ 1811 ապրիլ 7ին: — Հայրը կը
կոչուեր Աստուածատուր Ալյֆեան, որ Գեօ-
հորդի մէջ մեծ վաճառական էր, մայրը Շուշան
Գարբրէլց: Եղբայրներէն մէկը Անտոն, Սէդեկլ-
Ուտվորհէլյան վաճառական էր: Մէկալը
Պահան: Յովսէփ Ալյֆեան Նշխարէթապալու-
թշշկապեա: Ալողիս՝ Տեծ Գիւգիւլիէ դաս-
ւառն պաշտօնավար Փաստաբանը: Շուշան:
եւ Յովհաննես, Գործվար քաղջոն մէջ գե-

Վարժարանական գասերն ալ Պրաշտոյի մէջ սորվեցաւ (1822—26): Դեղագործութեան գործնական մասը լինցուց Ֆոկարաչի մէջ, Յովակի Անկարի գեղագործարանը՝ 1827ին: Գեղագործի վկայագիրն ընդունեցաւ բնշան՝ 1834ին: Ինքնատէր գեղագործ եղաւ 1840ին: Աս միջոցն գնեց, իւր եղբօր՝ Յովակի երկրին: 1856ին՝ յիսունուերկու միցութեան ետեւէն ինկողմերուն մէջն ինք ընդունեցաւ իրաւոնք Դորոս Քաղջին մէջ գեղարան հանգնելու: Զոր նցն տարին բացաւ ալ:

Թէպէտ պղտիկութենէն ի վեր՝ շատ սիրով կը գրաղէր բնական գիտութեանց ուսման ամէն ծիւղին, այսու ամենայնիւ իր ամէնէն սի-

Գ. Ա. Բ. Բ. Ի. Հ. Վ. Օ. Լ. Փ. Ե. Ս. Ա. Ն.

Հաննէսին հետ՝ Ադամ Շմիտին գեղարանը գողծվարի մէջ:

Կնութեան առաւ իրեն, 1842ին, Կոկյացարանուն, զուուիզա լուգաշեան, Գեորգ Լուգաշեան ներքին գործոց պաշտօնէի խորհրդականն (գր եւրէն վաճառականութեան պաշտօնեա եղաւ) մէկ քոյրը՝ — 1848—49ին, իրեն լաւ հայրենատէր՝ չք թէ միայն գրամով, հապա նաեւ զէնքով ու արիւնով օգնեց իր

բնական նիւթերն եին տնկարանութիւնն ու ձմիսերու գիտութիւնը (Insektologie): Ըարունակը կը սորվեր ու խուզարկութեանց ետեւէն եր: Իրեւ անկարան ետքէն մեծ անոն հանեց:

Անխանջ գիտական մըն եր: — Եւ իր բախտաւոր գիւտերովիլ ու խուզարկութիւններովը՝ գողծվարի եւ Դորոսայի բայսերն (Flora), Եւրոպայի ամէնէն հետաքրքիր կէտերէն մէկն ըրաւ: — Տնկարանները շատ բայց՝ իր

անունով՝ պատուեցիս։ Որով զինք անմահական ըօթն։

Իր արդին կներն ուրիշ կողմանէ ալ ճանաչողութեան հանդիպեցան։ Վասն զի՞ 1846ին հունգարական թագաւորական բնագիտութեան ընկերութիւնը, — 1848ին Սկեգիդինի Միջաւարանութեան (Entomologischer Verein), — 1849ին Սեպինի Դրանսիլյուանիական բնական գիտութեանց ընկերութիւնը, — 1858ին վեհենայի կայսերական-թագաւորական «Անդանարանական-բնասեպերական ընկերութիւնը» (K. k. zoolog. botan. Gesellschaft) իրեն ամեղամ — և 1859ին վեհենայի կայսերական-թագաւորական «Երկրաբանութեան» պետական հիմնարկութիւնը. (Geologische Reichsanstalt) իրեն թղթակից անդամ ընտրեց։

Բարեկամութեան շատ ներին կապով կապուած էթի ի մէջ այլոց դր. Լուգ. Հայնալիի, Գալուսայի արքեպիսկոպոսին ու կարդինալին հետ, որուն հետ ընտանեկան թղթակցութեան մէջ էր։ Մեծեանուն կարդինալը՝ գեռ Դրանսիլյուանիի եպիսկոպու եղան անոնթացած էր։ Վզգենանի հետ — 1880ին սկիզբները՝ դրամական հիմնարկութեանց վերատեսչները՝ գուտառեցր համաժողովի ժողովուն էին։ Արքիքի վզգն ալ հանցան։ Այս մոցին դիմաւոր քաղաքը կը գտնուեր եկեղեցւոյ այս մեջ պարտագը։ — Արտապայ կարգի էր այդ երեսոյմեն, երբ երկու հին տնկարանները իրարու հանդիպեցան։ Մէկնէկու վլզը փաթուեցան ու զերար համուրելէ չդադրեցան։ —

Իրերե գորտայի գեղագոյն հասարակաց դործառութեան համար մատուցած անշահանդիր եռածեամբն արտադրած դործունեութեանը համար ամենուն աերը՝ համակութիւնն ու վասահութիւնն իրեն վաստիցաւ։ Դորտա՛ Արանյշ գաւառին մասնաժողովուն, խնձէս նաեւ քաղցին հասարակութեան իրահրդութեան անդամն էր։ — Քանունինք տորի գորտայի ամենուն հին դրամական ընկերութեամբ ու համութեանքին նախողութեան արկղն՝ բաժանադրութեան ընկերութեանը կը կարուեցր մեծ հանդիպութեամբ իր քամանուն անձնանիւրութեամբ ու համութեանը կատարեց։ 1892ին, աւգոստ ամսցն մէջ տօնախմբեցին ինսյուլութեան արկղն՝ բաժանադրիները մեծ հանդիպութեամբ իր քամանուն անձնանիւրութեամբ ու համութեանը կատարեցին վերատեսչնեան յորելեան։ Ան միջան քօղարեկցին նաեւ իր իշղաներկ պատական ամենակի նույնական հիմքը։

մեծ սրահը կը զարդարէ։ — Գորտա-Արանյշոց գաւառին տնտեսական ընկերութեան, իրերե եւ անդուն տնօրինչն՝ ստեղծեց պաշտառ ծառոց ընկերութեան գորոցը, որ ետքէն մեծ անոնչ ստացաւ։

Չենք կնար անիշտառկ թողուլ, իր մեծագործ ու անհամար օրինակ պարունակող սկզբ գեղեցիկ հաւաքած սյը (Herbarium)։ Աս էր իրեն ամենէն մեծ ուրախութիւն ու երջանկութիւն պատճառող բաներէն մէկ։ Որչափ որ ալ ջանացուեցաւ անուշ խօսքերով, ճարտարագութեամբ ու խօսքամնկութեամբ եւ գին աղեկ գարերով, աս ժողոված սյը իրմէն փորմել էլքըան։ — Զլցցաւ անշատու առաջարական գանձէն, զզ շատ արքիներու աշխատութեամբ քովէ քով բերած, ժողոված էր — հապա իր որդւոյն Դր. Յուլիս Վաֆեանին, «Գորտայի գեղագործին թողարկութիւն» իրերե ժառանգութիւն։

Մեռու 1892, յունուար 29ին, ութսունումէկ տարուան հասակն մէջ էր մահն ընդհանուր կարեկցութիւն պատճառեց։ Դամանը ծանկեց պնակաց անթիւ բայմութիւն մը։

Հայա բան կնայ սորվիլ՝ յառաջիկիմբու ժափարող երիտարագ սերունդով՝ խնչակն եւ փոյթեանան գարբիթէ Վզգենանի գատակար կենացն, որուն արդարակորունդիթիւնն անշատ գիւտ էր, ու անշահամնդրութիւնն անհասանելի։

ԱԱՑԵՆԱԳՐԱԿԱՆ

Ա Պ Ի Շ է

ՔՆՆՈԿԱՆ Է ԽԱՌԱՌՆԵ ՀԱՌԱՌՆԵ ՀԱՌԱՌՆԵ

Գ. Հ. Ռ. Դ.

«Ա Պ Ի Շ է» այս պատմութեան ամենէն փառաւոր ժամանակամիջոցին հաշմառու գէմը երեն է. պահինք այս ժամանակին, ուր կ'նուար հայ-

1 Ալասիկ պաշտօնական գործողութիւններն ամեն ծանօթ են քան իր կենցը ինսյուլութիւնը։ Խաւակն ենք թու ու արդանաց պատերագ ժամանակ, դրիմէ 68 ամբուն ենք գը Ծննդու ժամանակագրական հիմքը։ ա. Արքիք առեալ զուրութիւն Սիւնեաց է լավագործ ու թերութ առ իշղան պատական որ հիմակ ալ դրամանաշղանին